

STORTINGET

Innst. 605 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Prop. 156 L (2020–2021)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. (tolkeloven)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning

Kunnskapsdepartementet foreslår i proposisjonen en lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. (tolkeloven). Forslaget har sin bakgrunn i Granavolden-plattformen, der regjeringen har som mål at den vil fremme forslag om en tolkelov. Forslaget følger opp NOU 2014:8 Tolking i offentlig sektor – et spørsmål om rettssikkerhet og likeverd.

Per i dag finnes det ingen lov som samler bestemmelser om tolking i offentlig sektor. Hvilket ansvar offentlige organer har for å bruke tolk, følger i noen sektorer direkte eller indirekte av lovgivningen, mens det i andre sektorer er uklart om organene har et slikt ansvar. Av de bestemmelsene som gir offentlige organer en plikt til å bruke tolk, er det svært få som stiller krav om kvalifikasjoner. Videre er det ofte uklart hvilke regler om taushetsplikt og habilitet som gjelder for tolkene som brukes.

Det framgår av proposisjonen at departementet støtter anbefalingen i NOU 2014:8 om å innføre en egen lov om offentlige organers ansvar for å bruke tolk. Ved å innføre en lov, kan sentrale bestemmelser samles og være lett tilgjengelig for de som bruker tolk.

Det framgår av regjeringens integreringsstrategi 2019–2022, Integrering gjennom kunnskap, at det er

særlig viktig å sikre god kommunikasjon med innvandrere som har svake norskkunnskaper og at bruk av tolk kan være nødvendig når brukere av offentlige tjenester ikke kan norsk, både for at den offentlige virksomheten skal kunne utføre oppgavene sine og for å ivareta brukers rettssikkerhet.

Det vises i proposisjonen til at god kommunikasjon er en forutsetning for at det offentlige skal lykkes med å yte gode og forsvarlige tjenester til hele samfunnet. I flere tilfeller hvor det er språkbarrierer vil tilrettelegging av informasjon ved bruk av tolk, være avgjørende for å nå deler av befolkningen som ikke behersker norsk eller ikke kan kommunisere på norsk talespråk. På denne måten kan det offentlige bidra til at borgerne i samfunnet er klare over sine rettigheter og plikter, noe som også kan føre til et sterkere tillitsforhold mellom befolkningen og myndighetene. Koronapandemien har understreket viktigheten av å nå hele befolkningen med god informasjon.

Det vises i proposisjonen til at hovedmålet med tolkeloven er å tydeliggjøre offentlige organers ansvar for å bruke tolk og å bidra til en kvalitetsreform på tolkefeltet ved å stille krav om å bruke kvalifisert tolk der bruk av tolk er nødvendig for å ivareta hensynet til rettssikkerhet og for å yte forsvarlig hjelp og tjeneste. Kravet om å bruke kvalifiserte tolker skal styrke kvaliteten på tolkeoppdrag som utføres i offentlig sektor. God kvalitet på tolkingen bidrar til effektive offentlige tjenester og riktige avgjørelser, og vil øke tilliten til tolketjenesten. Loven skal også bidra til at befolkningen får tilgang til tolk når det er nødvendig.

1.2 Bakgrunn

I proposisjonens kapittel 2 omtales bakgrunnen for lovforslaget.

Det gis i pkt. 2.1 en nærmere omtale av NOU 2014:8 Tolking i offentlig sektor – et spørsmål om rettssikkerhet og likeverd.

Videre omtales i pkt. 2.2 tolking i offentlig sektor, først en generell omtale, deretter om bruk av tolk, om tolkespråk, om tolkemeter, om tolkers tilknytning til arbeidslivet, om Integrerings- og mangfoldsdirektoratets rolle på tolkefeltet og om kvalifisering av tolker og Nasjonalt tolkeregister.

I proposisjonens pkt. 2.3 gis en omtale av gjeldende regler om bruk av tolk. Det vises i proposisjonen til at lovgivningen om bruk av tolk i offentlig sektor er fragmentarisk. På bakgrunn av NOU 2014:8 og oppdatert informasjon, gis det en oppsummering av gjeldende rett på tolkefeltet i EU, Sverige, Danmark og Finland.

1.3 Høringen

Kunnskapsdepartementet sendte forslag om lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. (tolkeloven) på høring 1. mars 2019. Det gis en omtale av gjeldende rett, høringsforslagene og høringsinstansenes synspunkter under omtalen av hvert av forslagene i proposisjonen.

1.4 Alminnelige bestemmelser

1.4.1 Behovet for en egen lov

Departementet støtter anbefalingen i NOU 2014:8 om å innføre en egen lov om offentlige organers ansvar for å bruke tolk. Ved å innføre en lov, kan sentrale bestemmelser samles og være lett tilgjengelig for de som bruker tolk.

1.4.2 Lovens formål

Departementet foreslår at lovens formål skal være å bidra til å sikre rettssikkerhet og forsvarlig hjelp og tjeneste for personer som ikke kan kommunisere forsvarlig med offentlige organer uten tolk. Loven skal også bidra til å sikre at tolker holder en faglig forsvarlig standard. Se lovforslagets § 1 og nærmere omtale i proposisjonen.

1.4.3 Lovens virkeområde

Departementet foreslår at loven bare skal gjelde for offentlige organer som bestiller og bruker tolk i Norge. Dette innebærer at loven ikke vil gjelde for tolkeoppdrag utført på ambassader eller i tilfeller hvor det offentlige yter bistand i utlandet. Det foreslås ikke at loven skal gjelde på Svalbard eller Jan Mayen.

Departementet foreslår at loven skal gjelde for offentlige organer som bestiller og bruker tolk. Dette innebærer et noe videre virkeområde enn forslaget i NOU 2014:8, som gikk ut på at loven skulle gjelde for forvaltningsorganer. Loven skal også gjelde for private rettssubjekter som utfører tjenester på vegne av et offentlig organ, samt private barnehager, private skoler og

friskoler. Departementet foreslår videre at loven skal gjelde for tolker.

Departementet foreslår at loven skal gjelde tolking til og fra norsk. Samisk og norsk er likeverdige språk, jf. sameloven § 1-5. Tolkeloven skal gjelde for tolking mellom norsk og samiske språk. Loven skal også gjelde for tolking mellom norsk og andre språk. Til forskjell fra forslaget i NOU 2014:8 foreslår departementet at loven også skal gjelde tolking mellom norsk tale og norsk tegnspråk. Videre skal loven gjelde tolking mellom norsk og andre lands tegnspråk og annen tolking i offentlige organers kommunikasjon med døve, hørselshemmede og døvblinde, som for eksempel ved taktiltolking og skriveolking. Se lovforslagets § 2 og nærmere omtale i proposisjonen.

1.4.4 Forhold til øvrig lovgivning

Tolkeloven skal gjelde med mindre annet er bestemt i eller i medhold av annen lov. Dette innebærer at det kan fastsettes både strengere og lempeligere regler i annen lov. I de fleste tilfeller vil tolkelovens regler supplere reglene i særlovgivningen og dermed utgjøre en minstestandard. Se lovforslagets § 3 og nærmere omtale i proposisjonen.

1.4.5 Forbud mot bruk av barn som tolk

Departementet foreslår å flytte bestemmelsen i forvaltningsloven § 11 e om forbud mot bruk av barn som tolk til tolkeloven. Barn har ikke tolkefaglige kvalifikasjoner og barn som blir satt til å tolke eller formidle informasjon, kan settes i en vanskelig rollekonflikt. Se lovforslagets § 4 og nærmere omtale i proposisjonen.

1.4.6 Behandling av personopplysninger

Departementet foreslår videre at offentlige organer får hjemmel til å behandle personopplysninger når det er nødvendig for å utføre oppgaver etter tolkeloven. Se lovforslagets § 5 og nærmere omtale i proposisjonen.

1.5 Offentlige organers bruk av tolk

1.5.1 Ansvar for å bruke tolk

Departementet foreslår at tolkeloven skal inneholde en bestemmelse om offentlige organers ansvar for å bruke tolk. God kommunikasjon er i mange tilfeller en forutsetning for at den enkelte skal få oppfylt sine rettigheter og plikter og få tilstrekkelig informasjon. Manglende bruk av tolk i møte med personer som ikke kan kommunisere på norsk, kan ha store konsekvenser, både for den enkelte og for organet. Dårlig begrunnede og uriktige avgjørelser er ressurskrevende og kan bidra til svekket tillit mellom offentlige organer og brukerne.

Departementet foreslår for det første at det slås fast i loven at offentlige organer skal bruke tolk når det følger av annen lov. I tillegg foreslår departementet en generell plikt til å bruke tolk som lovfester og tydeliggjør

den generelle plikten som i dag kan utledes av forvaltningsloven og det ulovfestede kravet til forsvarlig saksbehandling. Den generelle plikten innebærer at offentlige organer skal bruke tolk når det er nødvendig for å ivareta hensynet til rettssikkerhet eller for å yte forsvarlig hjelp og tjeneste. Terskelen for at det skal foreligge en plikt etter dette forslaget er høy, og plikten vil i hovedsak inntre i saker som har stor betydning for den enkeltes rettigheter og plikter. Det vil bare i særlige tilfeller være plikt til å bruke tolk i kontakt med minoritetspråklige som har norsk statsborgerskap eller som har fullført norsk grunnopplæring eller annen utdanning på norsk. Departementet foreslår videre at det fastsettes i loven at offentlige organer som ellers er i kontakt med personer som ikke kan kommunisere med organet på norsk, bør vurdere å bruke tolk selv om det ikke foreligger en plikt. Se lovforslagets § 6 og nærmere omtale i proposisjonen.

1.5.2 Krav om kvalifisert tolk

Departementet foreslår et krav om å bruke kvalifisert tolk i de tilfellene det er plikt til å bruke tolk etter tolkeloven, og der plikten følger av annen lov, dersom bruk av tolk er nødvendig for å ivareta hensynet til rettssikkerhet eller for å yte forsvarlig hjelp og tjeneste. Med «kvalifisert tolk» menes en tolk som oppfyller kravene til å bli oppført i Nasjonalt tolkeregister. Tolkning er et yrke som krever kompetanse og presisjon. Et kvalifikasjonskrav vil gi tolkebrukere en trygghet om at tolken har dokumenterte språkferdigheter og er bevisst sitt ansvar som tolk. Denne tryggheten kan føre til bedre tjenester og økt rettssikkerhet, samt økt tillit både til tolken og til offentlige organer.

I noen tilfeller vil det ikke være rimelig å kreve at organet skal bruke kvalifisert tolk. Det kan for eksempel være lang ventetid for kvalifisert tolk, eller det kan foreligge en nødssituasjon eller annet akutt tilfelle som krever rask bistand fra tolk og det ut fra sakens karakter ikke er forsvarlig å vente på kvalifisert tolk. Departementet foreslår derfor at kravet om kvalifisert tolk skal kunne fravikes når det ikke er forsvarlig å vente til en kvalifisert tolk er tilgjengelig, når det er nødvendig i nødssituasjoner eller når andre sterke grunner tilsier det. Se lovforslagets § 7 og nærmere omtale i proposisjonen.

1.5.3 Fjerntolkning

Departementet foreslår en egen bestemmelse om fjerntolkning. Fjerntolkning er tolkning via skjerm eller telefon. En slik bestemmelse var ikke omfattet av lovforslaget i NOU 2014:8. Departementet foreslår at det skal framgå av loven at offentlige organer kan velge mellom å bruke fremmøtetolkning eller fjerntolkning. Når fjerntolkning benyttes, foreslås det at offentlige organer skal sikre tilfredsstillende tekniske løsninger, opplæring av

ansatte og ivaretagelse av personvernet. Se lovforslagets § 8 og nærmere omtale i proposisjonen.

1.5.4 Retningslinjer for bestilling og bruk av tolk

Departementet foreslår videre et krav om at offentlige organer som jevnlig bruker tolk, skal ha retningslinjer for bestilling og bruk av tolk. En slik bestemmelse var ikke foreslått i NOU 2014:8. Se lovforslagets § 9 og nærmere omtale i proposisjonen.

1.5.5 Krav om politiattest

I motsetning til lovforslaget i NOU 2014:8 mener departementet at det bør innføres en hjemmel for krav om politiattest i tolkeloven. Departementet foreslår et krav om utvidet og uttømmende politiattest for tolker som tar oppdrag for politiet, påtalemyndigheten, domstolene, utlendingsforvaltningen, kriminalomsorgen, Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker og fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker. Det samme skal gjelde for å kunne utføre oppdrag i straffesaker for konfliktrådet. Departementet foreslår at kravet om politiattest kan fravikes når situasjonen som begrunner tolkeoppdraget, ikke tillater det, eller når andre sterke grunner tilsier det. Ikke enhver anmerkning på politiattesten skal føre til at en tolk ikke er egnet. Departementet foreslår at det skal være opp til oppdragsgiveren å vurdere om det straffbare forholdet har betydning for tolkens egnethet. Se lovforslagets § 10 og nærmere omtale i proposisjonen.

1.5.6 Gebyr for manglende oppmøte

Departementet foreslår at offentlige organer gis en mulighet til å kreve gebyr fra personer som ikke møter opp til planlagt møte hvor det er bestilt tolk. Bestemmelsen skal gjelde i tilfeller der det er plikt til å bruke tolk etter tolkeloven og der det etter tolkeloven skal vurderes å bruke tolk. Se lovforslagets § 11 og nærmere omtale.

1.5.7 Egenandel for tolketjenester

Departementet foreslår at det ikke innføres en ordning med egenandel i tolkeloven.

At det ikke innføres en ordning med egenandel for tolketjenester betyr at tolkeloven ikke skal gi hjemmel for dette. Forslaget er ikke til hinder for at det kan kreves egenandel eller delvis dekning av utgiftene til tolk i enkelte saker eller sektorer, men da må det være hjemmel for dette i annen lov.

Se nærmere omtale i proposisjonen.

1.5.8 Tilsyn og pålegg

Departementet foreslår at det skal føres tilsyn med at offentlige organer overholder forbudet mot bruk av barn som tolk, lovens plikt til å bruke tolk, krav om å bruke kvalifisert tolk, krav ved bruk av fjerntolkning og

krav om å utarbeide retningslinjer for bestilling og bruk av tolk. Det foreslås at tilsyn med tolkeloven gjennomføres av de statlige og kommunale tilsynsmyndighetene som allerede fører tilsyn med de offentlige organenes saksbehandling og tjenesteytelse. Tilsyn med overholdelse av tolkeloven forutsetter at det er etablert en tilsynsordning med det offentlige organet. Departementet foreslår at tilsynsmyndigheten gis rett til innsyn i opplysninger som er nødvendige for å føre tilsyn med overholdelse av tolkeloven og at tilsynsmyndigheten kan gi pålegg om å rette forhold som er i strid med kravene i loven. Se lovforslagets §§ 12 og 13 og nærmere omtale i proposisjonen.

1.6 Krav til tolken

Gjennom lovforslaget ønsker departementet å tydeliggjøre krav til tolkens rolle og yrkesutøvelse. Departementet foreslår å regulere hvilke krav som skal stilles til tolker i et eget kapittel i loven. Lovforslaget i NOU 2014:8 inneholdt kun en forskriftshjemmel om krav til god tolkeskikk.

Departementet foreslår å lovfeste at tolken skal opptre i samsvar med god tolkeskikk. Dette innebærer blant annet at tolken skal ha tilstrekkelig tolkefaglig kompetanse for oppdraget og opptre upartisk. Departementet kan gi forskrift om hva som anses som god tolkeskikk. Departementet foreslår videre at det i loven fastsettes regler om taushetsplikt og habilitet for tolker. Se lovforslagets §§ 14 til 16 og nærmere omtale i proposisjonen.

1.7 Nasjonalt tolkeregister, statsautorisasjonsordningen og reaksjoner

Departementet foreslår et eget kapittel i loven med bestemmelser om Nasjonalt tolkeregister, statsautorisasjonsordningen og reaksjoner ved brudd på krav som stilles til tolken. Departementet foreslår i dette kapitlet regler som ikke var omfattet av lovforslaget i NOU 2014:8. Kapitlet inneholder blant annet regler som i dag følger av integreringsloven og forskrift om bevilling som statsautorisert tolk og tolkeprøven.

Lovforslaget inneholder en hjemmel for Nasjonalt tolkeregister, sammen med bestemmelser om at det skal stilles krav for å bli oppført i registeret. Nærmere regler blant annet om hvilke krav som skal stilles for oppføring i registeret, skal kunne gis i forskrift. Departementet foreslår også at regler om bevilling som statsautorisert tolk og tilbakekall av bevillingen hjemles i loven.

Departementet foreslår en bestemmelse i loven for å synliggjøre muligheten til å varsle til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) om tolker som bryter kravene etter tolkeloven. IMDi skal på bakgrunn av varslene vurdere om en tolk har brutt kravene om god tolkeskikk, taushetsplikt og habilitet. Departementet foreslår at IMDi får myndighet til å gi advarsel ved brudd

på disse kravene. Dersom en tolk har fått minst tre advarsler de siste fem årene eller begått vesentlige brudd på tolkeloven, kan IMDi vurdere om tolken skal utestenges fra Nasjonalt tolkeregister. Departementet legger opp til at det opprettes et partssammensatt utvalg som skal gi råd til IMDi i vurderingen av varslene og i bruk av reaksjoner.

Se lovforslagets §§ 17 til 21 og nærmere omtale i proposisjonen.

1.8 Forskriftshjemler

Det vises i proposisjonen til at departementet i forskrift vil gi utfyllende regler til tolkeloven. I forskriften vil det blant annet fastsettes bestemmelser om retningslinjer for bestilling og bruk av tolk, god tolkeskikk, Nasjonalt tolkeregister, statsautorisasjonsordningen for tolker og gebyr.

Se nærmere omtale under de enkelte forslagene i proposisjonen.

1.9 Ikrafttredelse

Departementet foreslår at loven skal tre i kraft når Kongen bestemmer og at Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid. Særlig kravet om kvalifisert tolk er kostnadsdrivende. Det forutsettes budsjettmessig dekning før kravene som har økonomiske konsekvenser, kan tre i kraft.

1.10 Økonomiske og administrative konsekvenser

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet utarbeidet Agenda Kaupang og Oslo Economics en rapport om de økonomiske konsekvensene ved innføring av tolkeloven. Den samfunnsøkonomiske kostnaden ved innføringen ble anslått til 459 mill. kroner over en åtteårsperiode, det vil si 57 mill. kroner årlig i gjennomsnitt. Dette er et betydelig beløp, men departementet mener de mange nyttevirkningene rettferdiggjør en slik kostnad. Blant disse virkningene er lovens formål om å bidra til å sikre rettssikkerhet og forsvarlig hjelp og tjeneste.

Innføring av krav om å bruke kvalifisert tolk vil kreve økte bevilgninger over statsbudsjettet. Redusert underforbruk av tolk, og økte priser som følge av høyere etterspørsel etter kvalifiserte tolker, er de største kostnadsdriverne ved forslaget. Departementet vil komme tilbake til Stortinget med forslag til bevilgninger for å dekke kostnadene ved tolkeloven i Prop. 1 S (2021–2022) Statsbudsjettet for 2022.

Departementet foreslår en overgangsperiode på fem år for kravet om kvalifisert tolk. Isolert sett reduserer dette prisvirkingen av tolkeloven.

En viktig forutsetning for at kravet om bruk av kvalifisert tolk skal kunne følges opp av de offentlige organene, er at det kvalifiseres nok tolker. Stortinget bevilget i statsbudsjettet for 2021 7,5 mill. kroner til kvalifisering av flere tolker. Departementet forutsetter at denne sat-

singen er tilstrekkelig for at antallet kvalifiserte tolker er høyt nok ved overgangsperiodens utløp i 2026.

Departementet foreslår i punkt 4.3.4.3 å inkludere tolking mellom offentlige organer og døve, hørselshemmede og døvblinde i loven. Endringen har ikke vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.

I Agenda Kaupangs rapport ble estimatene for kostnadene til skjermtolking i NOU 2014:8 oppdatert, men i hovedsak videreført. Investeringer i skjermtolking vil innebære betydelige kostnader på kort sikt, men store innsparinger over tid. Den teknologiske utviklingen har vært betydelig siden 2014 generelt, og gjennom covid-19-pandemien spesielt. I lys av dette vurderer departementet det som uhensiktsmessig med en nasjonal satsing på skjermtolking før et bedre kunnskapsgrunnlag er på plass. Departementet vil derfor sette i gang en utredning av om det er behov for særlig organisering av fjerntolking og tolkeformidling i offentlig sektor og hvordan det i så fall bør organiseres og tilpasses som følge av den teknologiske utviklingen.

Departementet foreslår i punkt 5.8 at kommunale og statlige tilsynsmyndigheter skal føre tilsyn med at kravene i loven følges. Dette fører til noe økte administrative kostnader hos de aktuelle tilsynsmyndighetene og hos virksomhetene. Departementet vil komme tilbake til forslag til bevilgninger for å dekke kostnadene i Prop. 1 S (2021–2022) for Statsbudsjettet 2022.

Departementet foreslår i punkt 5.6 at organene kan ilegges gebyr for manglende oppmøte. Dette vil redusere de direkte økonomiske konsekvensene noe, samt ha en indirekte besparende effekt gjennom økt oppmøte.

Lovforslaget innebærer noen nye eller utvidede oppgaver for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, blant annet vurdering av varsler og godkjenning av yrkeskvalifikasjoner. Departementet legger til grunn at dette ikke vil innebære vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser og at det kan dekkes innenfor gjeldende budsjettramme.

I punkt 7.2.4.2 varsler departementet at det vil bli opprettet et partssammensatt utvalg som skal gi råd til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet i forbindelse med vurderingen av varsler om tolker som bryter kravene etter tolkeloven §§ 14 til 16. Opprettelsen og driften av et slikt utvalg vil ikke ha vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser, og vil dekkes innenfor Kunnskapsdepartementets gjeldende budsjettammer.

I punkt 5.5 foreslår departementet krav om politiattest for å kunne ta oppdrag som tolk i utvalgte organer. Kravet vil ha konsekvenser for politiet, tolken og de utvalgte offentlige organer ved at det må innhentes politiattest for tolking i flere sakstyper. Forslaget anses ikke å ha vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.

I høringsen etterspurte flere instanser regulering av honorarer og arbeidsvilkår for tolker. Departementet vil

ikke foreslå regulering av honorarer og arbeidsvilkår for tolker nå, men vil vurdere innspillene i det videre arbeidet med tolkefeltet.

1.11 Merknader til de enkelte lovbestemmelsene

I proposisjonens kapittel 10 gis merknader til de enkelte lovbestemmelsene.

2. Komiteens behandling

Komiteen har imøtesett og mottatt skriftlige innspill.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Masud Gharahkhani, Stein Erik Lauvås, Eirik Sivertsen og Siri Gåsemyr Staalesen, fra Høyre, Norunn Tveiten Benestad, Torill Eidsheim, Olemic Thommessen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Jon Engen-Helgheim og Helge André Njåstad, fra Senterpartiet, Heidi Greni og Willfred Nordlund, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, og fra Kristelig Folkeparti, Torhild Bransdal, viser til proposisjonen.

3.1 Generelle merknader

Komiteen viser til proposisjonen, der det går frem at lovforslaget har sin bakgrunn i Granavolden-plattformen, der regjeringen gir uttrykk for at den vil fremme en egen tolkelov. Det vises videre til NOU 2014:8 Tolking i offentlig sektor – et spørsmål om rettsikkerhet og likeverd.

Videre vil komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, peke på at det i regjeringens integreringsstrategi 2019–2022, Integrering gjennom kunnskap, kommer klart frem at god kommunikasjon er en forutsetning for at det offentlige skal lykkes med å yte gode og forsvarlige tjenester til hele samfunnet. Der det er språkbarrierer, vil tilrettelegging av informasjon ved bruk av tolk være avgjørende for å nå deler av befolkningen som ikke kan kommunisere på norsk talespråk. Flertallet vil sterkt understreke betydningen av dette, også basert på de erfaringer man har gjort gjennom koronapandemien.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til beregninger fra IMDi om at markedet for tolking i offentlig sektor utgjorde omtrent 850 mill. kroner i 2019. I 2019 ble det gjennomført om lag

720 000 oppdrag. Disse medlemmer registrerer videre anslag fra Agenda Kaupang og Oslo Economics om at den samfunnsøkonomiske kostnaden for innføring av tolkeloven over en åtteårsperiode er beregnet til 459 mill. kroner.

Disse medlemmer ønsker å uttrykke sin bekymring for det offentliges økte utgifter til tolketjenester, også blant personer som har vært i Norge over lengre tid, og som har norsk statsborgerskap. Disse medlemmer mener at skattebetalernes ansvar for å betale tolketjenester for personer som har vært i Norge i mange år eller har norsk statsborgerskap, og som derfor bør forventes å kunne beherske det norske språk, bør begrenses. Disse medlemmer mener likevel det bør være unntak, blant annet for personer med spesielle behov som gjør det vanskelig for dem å forstå eller gjøre seg forstått.

Disse medlemmer viser til at den teknologiske utviklingen og bruken av blant annet kunstig intelligens innenfor oversettelse kan endre behovet for manuelle tolketjenester i de kommende årene.

Disse medlemmer mener at retten til bruk av offentlig finansierte tolketjenester er for vid, og at loven bør strammes inn ut over det forslaget som regjeringen her legger frem. Det vises i denne forbindelse til Fremskrittspartiets forslag i Innst. 253 L (2020–2021), jf. Prop 108 L (2019–2020):

«Stortinget ber regjeringen fremme sak om at retten til gratis tolketjenester fjernes for de som har oppholdt seg i landet i mer enn fem år eller har norsk statsborgerskap, herunder i behandlingen av sivilrettslige saker.»

Og:

«Stortinget ber regjeringen kommer tilbake med forslag til ytterligere tiltak for å få ned det offentliges utgifter og begrense rettigheten til gratis tolketjenester, herunder i forbindelse med gjennomføringen av straffesaker.»

Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at Prop. 156 L (2020–2021) Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. (tolkeloven) bør sendes tilbake til regjeringen. Formålet er at det utarbeides et revidert forslag for Stortinget i tråd med de intensjoner som fremgår av disse merknader.

Disse medlemmer fremmer derfor på denne bakgrunn følgende forslag:

«Prop. 156 L (2020–2021) Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. (tolkeloven) sendes tilbake til regjeringen.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem et revidert forslag til lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, mener at det er urimelig å kreve egenandel fra den enkelte i tilfeller hvor det offentlige organet må bruke tolk for å ivareta sentrale rettigheter og kunne yte forsvarlig hjelp og tjeneste.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, påpeker at terskelen for at det skal foreligge en plikt til å bruke tolk etter forslaget, er høy, og plikten vil i hovedsak inntre i saker som har stor betydning for den enkeltes rettigheter og plikter. Det vil bare i særlige tilfeller være plikt til å bruke tolk i kontakt med personer som har norsk statsborgerskap, da de fleste norske statsborgere vil ha tilstrekkelige kunnskaper i norsk, men dette er situasjonsavhengig. Det kreves f.eks. et helt annet nivå på norskkunnskaper i en rettssak enn i et møte med barnehagen.

Dette flertallet mener likevel at statsborgerskap i seg selv ikke gir informasjon nok om hvorvidt det er et reelt behov for tolk. En del norske borgere vil ikke ha vært omfattet av et høyt språkkrav ved søknad om statsborgerskap og kan dermed mangle tilstrekkelige kunnskaper i norsk.

Dette flertallet viser til at kunstig intelligens er et felt i sterk vekst. Utviklingen gir store muligheter på mange områder, også innen tolkemarkedet. Per i dag har utviklingen kommet lengst innenfor skriftlig oversettelse. Denne typen teknologiske løsninger er ikke et alternativ til dagens tradisjonelle fremmøte- eller fjerntolking. Dette flertallet mener den sterke teknologiske utviklingen derimot gir grunn til å tro at kunstig intelligens kan gi nyttig støtte ved tolking i årene som kommer.

3.2 Alminnelige bestemmelser

3.2.1 Behovet for en egen lov

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til at hensikten med lovforslaget er å samle bestemmelser om tolking i offentlig sektor. Det er i dag et uklart og fragmentert regelverk om bruk av tolk i det offentlige. Flertallet viser til at tolkebruken i offentlig sektor er preget av underforbruk, manglende kvalitetskrav til tolkene, for få kvalifiserte tolker og manglende bestillingsrutiner blant tolkebrukere. Flertallet har også merket seg at en utfordring er lav tillit til bruken av tolker i offentlig sektor, og at det blant annet kan skyldes omfattende bruk av ukvalifiserte tolker og manglende overholdelse av kravene til habilitet og taushetsplikt i tolkesektoren.

3.2.2 *Lovens formål*

Komiteen har merket seg at formålet med loven er todelt. Dels skal loven bidra til å sikre rettssikkerhet og forsvarlig hjelp og tjeneste for personer som ikke kan kommunisere forsvarlig med offentlige organer uten tolk, og dels skal loven bidra til å sikre at tolker holder en faglig forsvarlig standard.

3.2.3 *Lovens virkeområde*

Komiteen viser til at loven skal gjelde for offentlige organer og tolker, og at private rettssubjekt regnes som offentlige organer når de treffer enkeltvedtak eller utfører tjenester på vegne av et offentlig organ. Private barnehager godkjent etter opplæringslova og private grunnskoler og videregående skoler godkjent etter opplæringslova og friskolelova, er også omfattet av lovforlaget.

Komiteen har også merket seg at loven skal gjelde tolking mellom norsk og andre språk, og at det i høringsutkastet gikk frem at den ikke omfatter tolking for døve, hørselshemmede og døvblinde, med unntak av forbudet mot bruk av barn som tolk. Komiteen er glad for at det likevel etter høringsinnspill og det videre arbeidet med disse i departementet foreslås å inkludere tolking for døve, hørselshemmede og døvblinde i tolkeloven. Komiteen viser til at norsk tegnspråk er likeverdig med norsk talespråk. Komiteen har merket seg at tolkeloven ikke vil innskrenke den enkeltes rettigheter til å få tolketjenester, og mener det er et viktig prinsipp.

3.2.4 *Forholdet til øvrig lovgivning*

Komiteen viser til at retten til stønad til tolk for døve, hørselshemmede og døvblinde etter folketrygdloven ikke er til hinder for at tolkeloven også kan gjelde, ettersom disse lovene gjelder ulike forhold. Tolkeloven handler om plikt for offentlige organer til å bruke tolk, mens folketrygdloven gir den enkelte en generell rett til stønad til tolketjenester til arbeids- og dagliglivet. Folketrygdloven handler også om bruk av tolk på flere områder enn i kontakt med offentlige organer.

Komiteen viser til at tolkelovens regler i de fleste tilfeller vil supplere reglene i særlov og dermed utgjøre en minstestandard som vil gjelde med mindre annet er bestemt i eller i medhold av lov.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at flere av høringsinstansene er bekymret for at inkludering av døve, hørselshemmede og døvblinde i tolkeloven kan føre til at finansieringsmodellen for tolking for denne gruppen kan komme i spill, og at rettighetene på sikt vil svekkes. I dag er retten til stønad til tolk for døve, hørselshemmede og døvblinde i arbeids- og dagliglivet

regulert i folketrygdloven, og det er Nav som har finansieringsansvaret i tilfeller der offentlige organer ikke har plikt til å bruke tolk etter annen lovgivning. Flertallet viser til at det fremkommer i proposisjonen at den nye tolkeloven i noen tilfeller vil utvide andre etaters plikt til å benytte tolk i forhold til gjeldende lov, og at dette i så fall vil medføre at det er det offentlige organet, og ikke Nav, som har finansieringsansvaret.

Flertallet viser til at regjeringen selv erkjenner at det i disse tilfellene kan bli uenighet mellom Nav og det offentlige organet om finansieringsansvaret. Flertallet understreker at det forutsettes at innlemmingen av tolking for døve, hørselshemmede og døvblinde i tolkeloven ikke medfører svekkede rettigheter for denne gruppa ved at det blir utydelig hvilke etater som har finansieringsansvaret for tolketjenestene. Retten til stønad til tolk for døve, hørselshemmede og døvblinde etter folketrygdloven og tilgjengeligheten av tolketjenester for denne gruppa må ikke svekkes ved at disse nå omfattes av den nye tolkeloven. Flertallet forventer at regjeringen gjør nødvendige grep for å sikre dette, herunder å gi tydelige retningslinjer om finansieringsansvar overfor aktuelle offentlige etater.

Flertallet presiserer at det er viktig at Nav også i fremtiden fortsatt skal ha ansvaret for å formidle tolketjenester til døve, hørselshemmede og døvblinde, uavhengig av om det er Nav eller andre sektorer som har finansieringsansvaret.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg bekymringene knyttet til rettighetene til døve, hørselshemmede og døvblinde, og vil understreke at forslaget ikke svekker rettighetene til denne gruppen. Etter gjeldende regler har Nav bare finansieringsansvaret dersom ytelsen ikke faller inn under annen lovgivning. Dette betyr at det er den enkelte sektor, og ikke Nav, som har finansieringsansvaret når det er nødvendig å bruke tolk etter f.eks. reglene i forvaltningsloven.

Disse medlemmer mener at den generelle plikten til å bruke tolk etter forslaget langt på vei vil være en tydeliggjøring av det som kan utledes av forvaltningsloven og ulovfestet forvaltningsrett. Også i dag kan det oppstå uenighet mellom Nav og det offentlige organet om finansieringsansvaret. En tydeligere plikt for offentlige organer til å bruke tolk vil ikke øke risikoen for at slik uenighet oppstår. Disse medlemmer viser til at en eventuell uenighet om finansieringsansvaret uansett ikke vil gå ut over den enkelte som trenger tolk, da Nav har et ansvar for å yte tolketjenester også når andre sektorer har finansieringsansvaret.

3.2.5 *Forbud mot bruk av barn som tolk*

Komiteen viser til Prop. 65 L (2015–2016) Endringer i forvaltningsloven (forbud mot bruk av barn

som tolk), der det pekes på at det ved innføring av en egen tolkelov må vurderes på nytt hvor forbudet mot bruk av barn som tolk best kan plasseres i regelverket. Komiteen har merket seg at departementets forslag om å ta forbudet mot å bruke barn som tolk inn i tolkeloven vil innebære at forbudet vil omfatte flere organer enn i dagens regulering, som gjelder forvaltningsorganene. Komiteen støtter dette. Barn har ikke tolkefaglig kompetanse, og barn som blir satt til å tolke eller formidle informasjon, kan bli satt i en vanskelig rollekonflikt. Dette gjelder også i andre offentlige organer enn forvaltningsorganene.

3.2.6 Behandling av personopplysninger

Komiteen viser til at regler om behandling av personopplysninger er fastsatt i personopplysningsloven. Personopplysninger er enhver opplysning om en identifisert eller identifiserbar fysisk person, jf. personvernforordningen artikkel 4 nr. 1. Komiteen har merket seg at loven inneholder et uttrykkelig hjemmelsgrunnlag for behandling av personopplysninger om tolker, selv om tolkeloven i seg selv kunne oppfylt kravet om supplerende rettsgrunnlag etter personvernforordningen artikkel 6 nr. 3. Komiteen har merket seg at det etter tolkeloven ikke skal behandles personopplysninger i større utstrekning enn det som er nødvendig for tolkeoppdraget og saksbehandlingen for øvrig. Det vil i hovedsak dreie seg om tolkens navn, kontaktinformasjon, språk og kvalifikasjoner. Opplysninger om språk kan i visse tilfeller avsløre etnisk opprinnelse og kan dermed utgjøre en særlig kategori opplysning etter personvernforordningen artikkel 9. Disse opplysningene er sentrale for å oppfylle målet med tolketjenesten, og behandling av dem er derfor nødvendig av hensyn til viktige allmenne interesser.

3.3 Offentlige organers bruk av tolk

3.3.1 Ansvar for å bruke tolk

Komiteen viser til at det i proposisjonen fremmes forslag om å regulere plikten til å bruke tolk slik at bestemmelsen på den ene siden viser til bestemmelser i særlovgivningen og på den andre siden lovfester og tydeliggjør den generelle plikten som i dag kan utledes av forvaltningsloven og det ulovfestede kravet til forsvarlig saksbehandling.

Komiteen merker seg at tolkeloven skal være sektorovergripende, og at det dermed er begrenset hvor detaljert den kan være innenfor de ulike sektorene.

Komiteen er enig med departementet i at bestemmelser i annen lovgivning må være tilstrekkelig klare for at en plikt til å bruke tolk skal anses å følge av lov. Pliktene som kan utledes av dagens regelverk, følger dels av lov eller forskriftsbestemmelser og dels av tolkning av bestemmelser om informasjon og medvirkning. Komiteen konstaterer at departementet vurderer det

slik at begge typer bestemmelser som utgangspunkt vil være tilstrekkelig til å utgjøre en plikt til å bruke tolk som følger av annen lov, så lenge bestemmelsene direkte angir eller klart forutsetter at det må brukes tolk for å oppfylle bestemte krav.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at flere høringsinstanser tar til orde for at det bør innføres en individuell rett til tolk. Dette medlem støtter dette og mener det styrker rettssikkerheten om det er mulig å klage på manglende bruk av tolk. FNs rasediskrimineringskomité har også anbefalt at norske myndigheter styrker lovgivningen ved å lovfeste retten til tolk når det gjelder offentlige tjenester.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag som sikrer en individuell rett til tolk etter tolkeloven.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det er mange utfordringer knyttet til å utforme en rettighetsbestemmelse som er tydelig og enkel å praktisere. Behovet for tolk er situasjonsbetinget og vil endre seg over tid, og det kan være utfordrende å vurdere når språkkunnskapene er på et slikt nivå at en rettighet bortfaller. En rett til tolk vil også kunne medføre økt ressursbruk på klagebehandling for offentlige organer. Dersom manglende bruk av tolk får konsekvenser for den enkelte, legger disse medlemmer til grunn at det som regel vil være anledning til å klage på avgjørelsen som sådan.

3.3.2 Krav om kvalifisert tolk

Komiteen er kjent med at omfanget av bruk av ukvalifiserte tolker er svært stort i flere sektorer. Ukvalifiserte tolker mangler i mange tilfeller språkkunnskapene og profesjonsforståelsen for å kunne tolke forsvarlig. Det innebærer risiko for at avgjørelser kan bli tatt på feil grunnlag.

Komiteen mener tolking er et yrke som krever kompetanse og presisjon. Et kvalifikasjonskrav vil gi tolkebrukerne en trygghet for at tolken har nødvendige språkkunnskaper og kjenner sitt profesjonsansvar. Komiteen er enig i at bruk av tolk med dokumenterte kvalifikasjoner vil bidra til økt rettssikkerhet, bedre tjenester og også til økt tillit mellom tolken og offentlig forvaltning.

3.3.3 Fjerntolking

I proposisjonen foreslår departementet at den enkelte offentlige organ kan velge mellom å bruke fremmøtetolking eller fjerntolking. Komiteen mener det er bra å åpne for bruk av begge alternativene. Ved å legge

opp til valgfrihet kan det tas praktiske hensyn og også vurderes kostnadshensyn der tolk er vanskelig tilgjengelig fysisk. Samtidig vil komiteen understreke at fjertolkning kan være lite egnet for noen grupper eller i spesielle situasjoner. Det påligger derfor organet et stort ansvar ved valg av tolkemetode i det enkelte tilfelle, slik at det tas hensyn til sårbare gruppers behov, enten det gjelder eldre, psykisk syke, personer med funksjonsnedsettelse eller andre utsatte grupper.

3.3.4 Retningslinjer for bestilling og bruk av tolk

Komiteen viser til at det i proposisjonen foreslås at offentlige organer som jevnlig bruker tolk, skal ha retningslinjer for bestilling og bruk av tolketjenesten. Komiteen mener det er et viktig tiltak for å sikre at bruk av tolk blir en integrert del av oppgaveløsningen til offentlige organer, og for å sikre bevisstheten rundt kvaliteten i denne tjenesten.

3.3.5 Krav om politiattest

Komiteen ser at departementet fremmer forslag om at det skal gjelde krav om politiattest for tolker i enkeltsektorer. Slikt krav skal begrunnes i formål som nevnt i politiregisterloven § 37. Det skal foretas en grundig vurdering av om det er nødvendig å innføre krav om vandelskontroll, selv om vilkårene i bestemmelsen er oppfylt.

3.3.6 Gebyr for manglende oppmøte

Komiteen har merket seg departementets vurderinger av fordeler og ulemper ved bruk av gebyr ved manglende oppmøte. Det fremgår av proposisjonen at departementet ikke mener det er hensiktsmessig å regulere hva forholdet skal være mellom generelle gebyrer ved manglende oppmøte og gebyr ved manglende oppmøte der det er bestilt tolk. Praksis ser ut til å variere. Departementet mener det bør være opp til det enkelte offentlige organ å vurdere om det skal benyttes gebyr, og eventuelt hvilken betydning det skal ha dersom det praktiseres et generelt gebyr ved manglende oppmøte. Departementet foreslår at det i tolkeloven fastsettes en hjemmel til å gi forskrift om gebyr, gebyrets størrelse og hvordan gebyret skal fastsettes. Komiteen er enig i at det bør vurderes om det skal fastsettes en øvre grense for gebyrstørrelse.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det i høringsrunden var fem høringsinstanser som støttet forslaget om gebyr ved manglende oppmøte. Ti instanser, herunder Bufdir, Folkehelseinstituttet, Legeforeningen, Likestillings- og diskrimineringsombudet og flere kommuner, støttet ikke forslaget. Dette medlem er enig i at et slikt gebyr kan ramme enkelte sårbare grupper med svak økonomi hardt. Bufdir påpeker at det kan virke urimelig at det

offentlige organet pålegger et slikt gebyr, i og med at det er det offentlige organet som vurderer og avgjør om det er nødvendig med tolk. Legeforeningen mener at en 'kan'-regel kan føre til ulikhet. De mener også at et slikt gebyr forutsetter at brukeren har forstått konsekvensen, og at administrasjonen i forkant av innkrevingen av et slikt gebyr dermed kan overstige nytten av det. I og med at loven skal gi tolkehjelp, er utgangspunktet at ulike utfordringer med språk står i veien for god kommunikasjon, og at et gebyr for ikke å forstå all informasjon som blir gitt på forhånd, kan gi urimelige utslag. Dette medlem støtter derfor ikke regjeringens forslag nå. Dette medlem er enig med blant annet Juridisk rådgivning for kvinner (JURK), som i sitt skriftlige innspill til komiteen gir uttrykk for at dersom det skal innføres gebyr, bør det kun ilegges dersom brukeren to eller flere ganger unnlater å møte opp, samt at det ikke skal være anledning til å ilegge gebyr dersom brukeren kan dokumentere at vedkommende hadde en legitim grunn til ikke å møte opp til avtalt tid. Dette medlem understreker at det er viktig å sikre at knappe tolkeressurser blir brukt effektivt, men vil avvente erfaringer med ordningen før det åpnes opp for gebyr ved manglende oppmøte.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti ser at det er argumenter for og imot bruk av gebyr ved manglende oppmøte når det er bestilt tolk. Fordeler med et slikt gebyr er at det kan gi insentiver til å møte opp til planlagte samtaler, og det kan dermed spare det offentlige for unødige utgifter.

Disse medlemmer viser til at spørsmål om hvorfor bruk av gebyr ved manglende oppmøte er et nødvendig og hensiktsmessig virkemiddel, kan variere fra sektor til sektor og sak til sak. Høringen viser også at behovet er ulikt. Disse medlemmer mener derfor det bør være opp til det enkelte organ om det skal brukes gebyr ved manglende oppmøte der det er bestilt tolk. Disse medlemmer viser til at forslaget bare gir en adgang og ikke en plikt for offentlige organer til å kreve gebyr ved manglende oppmøte.

3.3.7 Egenandel for tolketjenester

Komiteen merker seg at det ikke foreslås egenandel for tolketjenestene i lovforslaget. Komiteen ser også at dette ikke er til hinder for at det kan kreves egenandel eller delvis dekning av utgiftene til tolk i enkelte saker eller sektorer, men da må det være hjemmel for dette i annen lov.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at egenbetaling bør være hovedregelen ved bruk av tolketjenester. Det er hvert enkeltindivid sitt personlige ansvar å sørge for at man behersker et til-

strekkelig nivå av norsk for å kunne møte offentlige myndigheter. Tilegnelse av språkkunnskaper krever en egeninnsats fra den enkelte. Egenbetaling for bruk av tolketjenester kan således være et incentiv til å lære seg norsk og med det unngå kostnader for bruk av tolk. Disse medlemmer registrerer at det er enkelte som ikke er villige til å legge ned den innsatsen som kreves for å lære seg norsk. Konsekvensen av dette valget er likevel at de selv må dekke kostnadene for bruk av tolk og ikke bør kunne skyve denne kostnaden over på skattebetalerne.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, mener det ikke vil være rimelig å kreve egenandel fra den enkelte i tilfeller hvor det offentlige organet må bruke tolk for å ivareta sentrale rettigheter og kunne yte forsvarlig hjelp og tjeneste.

Flertallet viser til at en ordning med egenandel dessuten kan føre til at brukere som trenger tolk, ikke ønsker det fordi det koster penger. Dette er uheldig fordi det kan føre til at det ikke brukes tolk når det er behov for det. Det kan blant annet medføre flere uriktige avgjørelser, mer klagebehandling og lavere tillit mellom brukere og det offentlige.

3.3.8 Tilsyn og pålegg

Komiteen viser til at det foreslås at tilsyn med etterlevelsen av tolkeloven skal gjennomføres av de statlige og kommunale tilsynsorganene som fører tilsyn med de aktuelle sektorene. Komiteen viser til at det likevel foreslås en egen tilsynshjemmel i tolkeloven. Bakgrunnen for dette er at det kan være uklart og ulikt om tilsynshjemlene i de aktuelle særlovene vil omfatte tilsyn med overholdelse av reglene i andre lover enn særloven. Komiteen viser til at det foreslås å fastsette i tolkeloven at tilsynsmyndighetene kan gi pålegg om å rette forhold som er i strid med tolkeloven § 4 og §§ 6 til 9 og fastsette frist for retting.

Komiteen påpeker at kravet om å bruke kvalifiserte tolker skal styrke kvaliteten på tolkeoppdrag som utføres i offentlig sektor, og på den måten bidra til å ivareta hensynene til rettssikkerhet og forsvarlig hjelp og tjeneste. Manglende overholdelse av tolkelovens regler om plikt til å bruke tolk og kravet om å bruke kvalifisert tolk kan ha stor betydning for rettssikkerheten og muligheten til å motta forsvarlig hjelp og tjeneste for de som ikke kan kommunisere på norsk.

Komiteen viser videre til at bruk av ukvalifisert tolk kan føre til uriktige avgjørelser og feilbehandlinger, for eksempel i helsetjenesten. Videre kan bruk av ukvalifisert tolk føre til økte kostnader i form av flere klagebehandlinger og lav effektivitet i saksbehandlingen.

3.4 Krav til tolken

3.4.1 God tolkeskikk

Komiteen viser til at departementet foreslår å etablere et krav i tolkeloven om at tolken skal opptre i samsvar med god tolkeskikk. Videre viser komiteen til at departementet foreslår å løfte noen elementer fra de yrkesetiske retningslinjene til tolkeloven, for å gi innhold til kravet om god tolkeskikk. Et sentralt krav innenfor god tolkeskikk er at tolken skal ha tilstrekkelig tolkefaglig kompetanse for oppdraget. Komiteen merker seg at dette er noe annet enn det å være formelt kvalifisert i henhold til tolkeloven § 7. Tolken skal ha den nødvendige kompetansen til å utføre det konkrete oppdraget, blant annet gjennom kjennskap til fagterminologi. Ved utførelse av tolkeoppdrag innen helsetjenesten bør tolken for eksempel kunne formidle medisinske uttrykk på begge språk. Tilsvarende bør tolken kunne formidle juridiske uttrykk ved utførelsen av tolkeoppdrag innen justissektoren. Komiteen mener kjennskap til fagterminologi er viktig for å kunne tilby gode tolketjenester.

3.4.2 Taushetsplikt

Komiteen viser til at departementet i proposisjonen legger frem forslag om en generell bestemmelse om taushetsplikt. Formålet er å tydeliggjøre for tolkene at regler om taushetsplikt gjelder for alle tolkeoppdrag og bidrar til å øke tilliten til tolkesektoren. Dagens utfordringer med tillit til tolker skyldes blant annet frykt for at tolken skal dele opplysninger videre. Komiteen merker seg at tolker særlig i små språkmiljøer kan utsettes for press utenfor selve tolkesituasjonen. Frykten for brudd på taushetsplikten forekommer også i saker om vold i nære relasjoner, tvangsekteskap mv. Komiteen støtter tydelige krav om taushetsplikt.

3.4.3 Habilitet

Komiteen viser til at tolkens habilitet ikke er generelt regulert i lov, men i forskjellige retningslinjer, som for eksempel retningslinjer for god tolkeskikk, retningslinjer for bruk og bestilling av språktolk i Nav og UDIs rundskriv om bruk av tolk i utlendingssaker. Habilitet for tolker i retten er regulert i domstoloven § 138, jf. §§ 106 flg. Komiteen støtter departementets forslag om å stille krav til habilitet i tolkeloven.

3.5 Nasjonalt tolkeregister, statsautorisasjonsordningen og reaksjoner

Komiteen viser til at lovfesting og regler om Nasjonalt tolkeregister tidligere er tatt inn i introduksjonsloven og deretter i integreringsloven i påvente av ny tolkelov. Komiteen merker seg at departementet nå foreslår å flytte disse reglene fra integreringsloven § 45 til tolkeloven § 17.

3.5.1 Nasjonalt tolkeregister

Komiteen viser videre til de fem kvalifikasjonskategoriene i Nasjonalt tolkeregister og kriteriene for innplassering. Det vises også til behov for varslingsregler når det gjelder tolker som ikke overholder kravene til god folkeskikk, habilitet og taushetsplikt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til skriftlig innspill fra Nasjonalt fagorgan for tegnspråk og tolking og fra OsloMet, Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier, som begge har en påpekning til at det i proposisjonen under punkt 4.3.4.3 står:

«Det kan også legges til rette for at tegnspråktolker kan oppføres i kategori D etter å ha oppnådd 30 studiepoeng innen studiet Tegnspråk og tolking.»

Begge instanser understreker at det først senere i studiet læres noe om å tolke. Disse medlemmer er enig med dem i at innplasseringen i Tolkeregisteret og vurderinger knyttet til dette bør overlates til fagmiljøene, slik at innlemmingen skjer fra egnet nivå i oppbyggingen i utdanningene, og disse medlemmer ber regjeringen om å legge opp til dette. I dag er kravet for ansettelse som tegnspråktolk en godkjent bachelorgrad i tegnspråk og tolking – som tilsvarer kategori B i Nasjonalt tolkeregister. Det vil være svært uheldig hvis den nye tolkeloven skulle bety at det i praksis blir mulig å arbeide som tegnspråktolk med betydelig lavere utdanningsnivå.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti påpeker at for å oppfylle krav til kvalifisert tolk etter tolkeloven er det tilstrekkelig at tolken oppfyller kvalifikasjonskravene i tolkeregisteret på laveste kategori. De to laveste kategoriene er D: grunnenne (30 studiepoeng) og E: kurs i tolkens ansvarsområde (TAO) og enten bestått tospråktest eller statsautorisert translatør/fagoversetter. Disse medlemmer viser til at de fleste tegnspråktolker i dag har bachelorgrad (som vil si kategori B). Disse medlemmer viser videre til at det er Nav som formidler tegnspråktolker, og Nav krever som regel at tolkene har bachelorgrad. Dette er ikke et lovkrav, men et krav som Nav stiller for ansettelser / i oppdrag. Disse medlemmer påpeker at det at tolkeloven stiller lavere krav til kvalifikasjoner, ikke betyr at Nav må stille lavere krav enn de gjør i dag. Nav kan fortsatt kreve at tegnspråktolkene har bachelorgrad. Det er for øvrig også mulig å fastsette høyere kvalifikasjonskrav i annen lov.

3.5.2 Varslingsregler og reaksjoner overfor tolker

Komiteen viser til at departementet foreslår to reaksjonsmuligheter overfor tolker som er oppført i Nasjonalt tolkeregister, men som ikke overholder kravene

i tolkeloven. For mindre alvorlige forhold foreslås det at det er tilstrekkelig at det gis skriftlig advarsel med begrunnelse. Videre foreslås det at IMDi kan utestenge tolker som har mottatt tre advarsler siste fem år. Ved vesentlige brudd på kravene i tolkeloven foreslås det i proposisjonene at IMDi skal kunne beslutte å utestenge tolken fra Nasjonalt tolkeregister også uten forutgående advarsel.

Komiteen mener det ligger et særlig ansvar på IMDi for å veilede tolkene i forbindelse med brudd på kvalitetskrav og når det gis advarsler. Komiteen merker seg at gjennom varslene om tolker som bryter kravene i tolkeloven, kan IMDi også få informasjon om offentlige organer som bryter tolkeloven, og vurdere om det er hensiktsmessig å melde fra til myndigheten som fører tilsyn med det aktuelle organet.

3.5.3 Statsautorisasjonsordningen for tolker

Komiteen viser til at IMDi skal være bevillingsmyndighet for statsautorisasjonsordningen for tolker og dermed ha myndighet til å gi og tilbakekalle bevilging. For å få bevilging som statsautorisert tolk må tolken være myndig og ha bestått autorisasjonsprøven i tolking.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at Sametinget i departementets høring ytret ønske om at ansvar for organisering og gjennomføring av autorisasjonsprøven for tolker i samiske språk må legges til Sametinget, men at bevillingen likevel kan utstedes av IMDi. Sametinget har også kommet med flere innspill om tilgjengeligheten av og innholdet i tolkeutdanningen og autorisasjonsordningen. Sametinget har blant annet gitt innspill om at tolkeutdanning for samiske tolker med fordel bør etableres ved Samisk høyskole, med mulighet for opplæring i både simultantolking og konsekutivtolking, samt stort fokus på terminologi. Dette har tidligere vært omtalt i NOU 2014:8, «Tolking i offentlig sektor – et spørsmål om rettssikkerhet og likeverd».

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede igangsetting av tolkeutdanning for samiske tolker ved Samisk høyskole.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til Samisk høyskoles faglige autonomi og at utdanningsinstitusjonene selv har mulighet til å bestemme hvilke bachelorprogram de ønsker å tilby.

Disse medlemmer viser til punkt 7.3.4.2 i proposisjonen og er kjent med at Sametinget og departe-

mentet har avtalt videre dialog om Sametingets innspill til tolkeutdanningen og autorisasjonsordningen.

3.6 Ikrafttredelse

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, påpeker at særlig kravet om kvalifisert tolk er kostnadsdrivende. Flertallet forutsetter derfor at det er en budsjettmessig dekning før kravene som har økonomiske konsekvenser, kan tre i kraft.

3.7 Økonomiske og administrative konsekvenser

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til at innføring av krav om bruk av kvalifisert tolk vil kreve økte bevilgninger over statsbudsjettet. Redusert underforbruk av tolk og økte priser som følge av høyere etterspørsel etter kvalifiserte tolker er de største kostnadsdriverne. Flertallet imøteser at regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag til bevilgninger for å dekke kostnadene ved tolkeloven i Prop. 1 S (2021–2022) Statsbudsjettet 2022.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til tidligere merknader og forslag i denne innstillingen, hvor regjeringen bes komme tilbake med et revidert lovforslag. Bakgrunnen for dette er at kostnadene, etter disse medlemmers syn, i forbindelse med det offentlige bruk av tolk har blitt for store. Disse medlemmer har derfor foreslått tiltak for å redusere kostnadene i denne forbindelse, gjennom at retten til å benytte tolketjenester på skattebetalernes regning innskrenkes.

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Prop. 156 L (2020–2021) Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. (tolkeloven) sendes tilbake til regjeringen.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen legge frem et revidert forslag til lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag som sikrer en individuell rett til tolk etter tolkeloven.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding A fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, unntatt § 11, som fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti.

Tilråding B fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

A.

V e d t a k t i l l o v

om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv.
(tolkeloven)

Kapittel 1 Almennlige bestemmelser

§ 1 Formål

Loven skal bidra til å sikre rettssikkerhet og forsvarlig hjelp og tjeneste for personer som ikke kan kommunisere forsvarlig med offentlige organer uten tolk.

Loven skal også bidra til å sikre at tolker holder en faglig forsvarlig standard.

§ 2 Virkeområde

Loven gjelder tolking til og fra norsk.

Loven gjelder for offentlige organer som bestiller og bruker tolk i Norge. Loven gjelder også for tolker.

Som offentlig organ regnes organer som omfattes av forvaltningsloven, domstolene og påtalemyndigheten. Et privat rettssubjekt regnes som et offentlig organ i saker hvor det treffer enkeltvedtak eller utfører tjenester på vegne av et offentlig organ. Private barnehager godkjent etter barnehageloven og private grunnskoler og videregående skoler godkjent etter opplæringslova og friskolelova omfattes også.

§ 3 Forholdet til annen lovgivning

Loven gjelder med mindre annet er bestemt i eller i medhold av annen lov.

§ 4 Forbud mot bruk av barn som tolk

Offentlige organer skal ikke bruke barn til tolking eller annen formidling av informasjon.

Unntak kan gjøres når det er nødvendig i nødssituasjoner eller i tilfeller der det ut fra hensynet til barnet og omstendighetene for øvrig må anses forsvarlig.

§ 5 *Behandling av personopplysninger*

Offentlige organer kan behandle personopplysninger, inkludert opplysninger om etnisk opprinnelse, når det er nødvendig for å utføre oppgaver etter loven.

Kapittel 2 Offentlige organers bruk av tolk

§ 6 *Ansvar for å bruke tolk*

Offentlige organer skal bruke tolk når det følger av lov. I tilfeller der plikt til å bruke tolk ikke er regulert i annen lov, skal offentlige organer bruke tolk når det er nødvendig for å ivareta hensynet til rettssikkerhet eller for å yte forsvarlig hjelp og tjeneste. I vurderingen av om bruk av tolk er nødvendig, skal det blant annet legges vekt på om samtalepartene kan kommunisere forsvarlig uten tolk, og på sakens alvorlighet og karakter.

Når et offentlig organ ellers er i kontakt med personer som ikke kan kommunisere med organet på norsk, bør organet vurdere å bruke tolk.

§ 7 *Krav om å bruke kvalifisert tolk*

Når et offentlig organ har plikt til å bruke tolk etter § 6 første ledd andre punktum, skal det brukes kvalifisert tolk. Det samme gjelder når plikten til å bruke tolk er regulert i annen lov, dersom bruk av tolk er nødvendig for å ivareta hensynet til rettssikkerhet eller for å yte forsvarlig hjelp og tjeneste, jf. § 6 første ledd tredje punktum.

Kravet om å bruke kvalifisert tolk i første ledd kan fravikes når det ikke er forsvarlig å vente til en kvalifisert tolk er tilgjengelig, når det er nødvendig i nødsituasjoner, eller når andre sterke grunner tilsier det.

Med kvalifisert tolk menes en tolk som oppfyller kravene til å bli oppført i Nasjonalt tolkeregister, jf. § 17.

Departementet kan gi forskrift om godkjenning av tolker med yrkeskvalifikasjoner fra annen stat, jf. yrkeskvalifikasjonsloven.

Fram til 31. desember 2026 er det dispensasjon fra kravet om å bruke kvalifisert tolk. Kongen kan gi forskrift om forlengelse av dispensasjonen.

§ 8 *Bruk av fjerntolking*

Offentlige organer kan bruke fremmøtetolking eller fjerntolking.

Offentlige organer skal sikre tilfredsstillende tekniske løsninger, opplæring av ansatte og ivaretagelse av personvernet ved bruk av fjerntolking.

Departementet kan gi forskrift om fjerntolking.

§ 9 *Retningslinjer for bestilling og bruk av tolk*

Offentlige organer som jevnlig bruker tolk, skal ha retningslinjer for bestilling og bruk av tolk etter §§ 6 til 8.

Retningslinjene skal tilpasses organets størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Departementet kan gi forskrift om retningslinjenes innhold.

§ 10 *Krav om politiattest*

For å kunne utføre oppdrag som tolk for politiet, påtalemyndigheten, domstolene, utlendingsforvaltningen, kriminalomsorgen, Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker og fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker skal tolken legge fram uttømmende og utvidet politiattest, jf. politiregisterloven § 41. Det samme gjelder for å kunne utføre oppdrag i straffesaker for konfliktrådet.

Kravet om å legge fram politiattest etter første ledd kan fravikes når situasjonen som begrunner tolkeoppdraget, ikke tillater det, eller når andre sterke grunner tilsier det.

Dersom en tolk har anmerkning på politiattesten, skal oppdragsgiver vurdere om det straffbare forholdet har betydning for tolkens egnet.

§ 11 *Gebyr for manglende oppmøte*

Offentlige organer kan kreve at en person som ikke møter opp til en planlagt samtale, betaler et gebyr når det er bestilt tolk etter § 6 første ledd andre punktum og andre ledd.

Departementet kan gi forskrift om gebyret, inkludert om gebyrets størrelse og hvordan det skal fastsettes.

§ 12 *Tilsyn*

Statlige og kommunale myndigheter som fører tilsyn med offentlige organer, skal også føre tilsyn med at organene oppfyller pliktene etter §§ 4 og 6 til 9.

Tilsynsmyndigheten kan kreve at et offentlig organ som den fører tilsyn med, uten hinder av taushetsplikt gir de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre tilsyn etter første ledd. Når bestemmelser i annen lovgivning begrenser tilsynsmyndighetens rett til innsyn i bestemte opplysninger, gjelder likevel disse begrensningene tilsvarende.

§ 13 *Pålegg*

Tilsynsmyndigheten kan gi pålegg om å rette forhold som er i strid med kravene i §§ 4 og 6 til 9.

Tilsynsmyndigheten skal sette en frist for gjennomføring av pålegget.

Kapittel 3 Krav til tolken

§ 14 *God tolkeskikk*

Tolken skal opptre i samsvar med god tolkeskikk. Kravet innebærer blant annet at tolken skal ha tilstrekkelig tolkefaglig kompetanse for tolkeoppdraget, opptre upartisk, ikke misbruke informasjon tolken har fått kjennskap til gjennom tolking, og at tolken må forsikre

seg om at forholdene ligger til rette for forsvarlig utførelse av tolkeoppdraget.

Departementet kan gi forskrift om hva som skal anses som god tolkeskikk.

§ 15 Taushetsplikt

Reglene om taushetsplikt i forvaltningsloven §§ 13 til 13 e gjelder tilsvarende for tolker.

Bestemmelser om taushetsplikt i andre lover gjelder tilsvarende for tolken dersom de kommer til anvendelse på det enkelte tolkeoppdraget. Dersom fagpersonen i samtalen er bundet av strengere taushetsplikt enn det som følger av første ledd, gjelder taushetsplikten tilsvarende for tolken.

Offentlige organer som bruker tolk, skal sørge for at tolken gjøres kjent med taushetsplikten. Organet kan kreve at tolken skriftlig bekrefter at innholdet i reglene om taushetsplikt er kjent.

Dokumenter og annet materiale som inneholder taushetsbelagte opplysninger, skal oppbevares på en betryggende måte. Etter et tolkeoppdrag er fullført skal slikt materiale leveres tilbake til oppdragsgiver eller destrueres.

§ 16 Habilitet

En tolk skal ikke påta seg oppdrag hvis tolken er inhabil. Tolken er inhabil når det foreligger forhold som nevnt i forvaltningsloven § 6 første eller andre ledd.

Tolken skal så snart som mulig informere oppdragsgiver om forhold som gjør eller kan gjøre tolken inhabil. Tolken tar stilling til sin egen habilitet.

En inhabil tolk kan likevel ta et oppdrag når det offentlige organet vurderer at det er nødvendig i nødssituasjoner, eller at det ut fra omstendighetene må anses forsvarlig.

Kapittel 4 Nasjonalt tolkeregister, statsautorisasjonsordningen og reaksjoner

§ 17 Nasjonalt tolkeregister

For å øke bruken av kvalifisert tolk i offentlig sektor skal det være et nasjonalt register over kvalifiserte tolker (Nasjonalt tolkeregister). Registeret skal forvaltes av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet kan innhente personopplysninger om tolker fra Folkeregisteret og utlendingsmyndighetenes registre uten hinder av lovbestemt taushetsplikt når det er nødvendig for å oppnå formålet med Nasjonalt tolkeregister. Direktoratet kan behandle opplysninger om etnisk opprinnelse når det er nødvendig for å oppnå formålet med registeret. Personopplysninger fra registeret som ikke er underlagt taushetsplikt, kan gjøres tilgjengelig for offentligheten.

Vedtak om oppføring i Nasjonalt tolkeregister regnes som enkeltvedtak.

Departementet kan gi forskrift om formelle krav for oppføring i Nasjonalt tolkeregister, hvilke språklige og tolkefaglige ferdigheter som kreves, tolkers opplysningsplikt, krav til forvaltningen av registeret og hvilke opplysninger som kan registreres.

§ 18 Bevilling som statsautorisert tolk

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet gir bevilling som statsautorisert tolk etter søknad. Bevilling skal gis til personer som er myndige etter norsk lov og som har bestått statsautorisasjonsprøven i tolking.

Bevillingen gir rett til å bruke tittelen statsautorisert tolk. Tittelen skal ikke brukes om tolking på andre språk enn det språket bevillingen gjelder for.

Departementet kan gi forskrift om statsautorisasjonsordningen og om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annen stat, jf. yrkeskvalifikasjonsloven.

§ 19 Varsling om brudd på krav til god tolkeskikk, taushetsplikt og habilitet

Enhver kan varsle Integrerings- og mangfoldsdirektoratet om tolker som ikke overholder kravene etter §§ 14 til 16.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet skal vurdere varsler som omhandler statsautoriserte tolker og tolker som er oppført i Nasjonalt tolkeregister.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet kan kreve at offentlige organer, uten hinder av taushetsplikt, gir de opplysningene som er nødvendige for å vurdere om en tolk har brutt kravene etter §§ 14 til 16. Når bestemmelser i annen lovgivning begrenser en tilsynsmyndighets rett til innsyn i bestemte opplysninger, gjelder likevel disse begrensningene også for Integrerings- og mangfoldsdirektoratets innsynsrett.

§ 20 Tilbakekall av bevilling som statsautorisert tolk

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet skal kalle tilbake bevilling som statsautorisert tolk når kravene etter § 18 første ledd ikke lenger er oppfylt. Direktoratet kan også kalle tilbake bevillingen dersom det foreligger forhold som kan medføre utestenging fra Nasjonalt tolkeregister etter § 21.

Bevillingen kan kalles tilbake midlertidig for den tiden det tar å behandle saken. Statsautoriserte tolker som er oppført i Nasjonalt tolkeregister, kan også utestenges midlertidig fra registeret for den tiden det tar å behandle saken, jf. § 21 tredje ledd.

Tilbakekall av bevilling som statsautorisert tolk regnes som enkeltvedtak.

§ 21 Advarsel og utestenging

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet kan gi advarsel til en tolk som er oppført i Nasjonalt tolkeregis-

ter, dersom tolken ikke overholder kravene etter §§ 14 til 16. Advarselen skal være skriftlig og inneholde en begrunnelse.

Dersom tolken har mottatt minst tre advarsler de siste fem årene, eller dersom det foreligger vesentlige brudd på kravene etter §§ 14 til 16, kan Integrerings- og mangfoldsdirektoratet utestenge tolken fra Nasjonalt tolkeregister for en begrenset periode eller for alltid.

Tolken kan midlertidig utestenges fra registeret for den tiden det tar å behandle saken.

Avgjørelser om utestenging fra Nasjonalt tolkeregister regnes som enkeltvedtak.

§ 22 Klagenemnd

Departementet kan gi forskrift om etablering av en klagenemnd for behandling av klager på vedtak om utestenging fra Nasjonalt tolkeregister og vedtak om tilbakekall av bevilling som statsautorisert tolk. Departementet kan gi forskrift om nemndas sammensetning og om saksbehandlingen.

Kapittel 5 Avsluttende bestemmelser

§ 23 Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

§ 24 Endringer i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 10. februar 1967 om behandlingssåten i forvaltningssaker oppheves § 11 e.
2. I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her oppheves § 86 a.
3. I lov 6. november 2020 nr. 127 om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid oppheves §§ 45 og 46 andre ledd bokstav j.

B.

Stortinget ber regjeringen utrede igangsetting av tolkeutdanning for samiske tolker ved Samisk høgskole.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 27. mai 2021

Karin Andersen

leder

Norunn Tveiten Benestad

ordfører

